

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลของการวิจัยครั้งนี้ อันได้แก่วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งข้ออภิปราย และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป และข้อเสนอแนะต่อสถาบันการศึกษาพยาบาล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลในสถานการศึกษาพยาบาลที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถานการศึกษาพยาบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถานการศึกษาพยาบาล ที่มีคุณวุฒิต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ กับผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานสถานการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถานการศึกษาพยาบาลไม่มีความแตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถานการศึกษาพยาบาลที่มีคุณวุฒิต่างกันไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ กับผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลจำนวน 166 คน และผู้บริหารในสถาบันการศึกษาพยาบาลจำนวน 42 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันการศึกษาพยาบาลต่างสังกัด 5 แห่งในกรุงเทพมหานครซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาจากเอกสาร รายงานการวิจัยและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดลองขั้นต้น (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง 29 คน เพื่อค้นหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขทั้งนี้เพื่อให้แบบสอบถามมีความตรงในเนื้อหาและครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย พร้อมทั้งหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธี Split Half Method และแก้ไขโดยใช้สูตรของ Spearman - Brown ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเป็น 0.7832

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรและรับคืนโดยผ่านหัวหน้าสถานศึกษาพยาบาล ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้นประมาณ 4 สัปดาห์

4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นสองตอน ตอนแรกเป็นการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ ตอนที่สองเป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้อัตราส่วนวิกฤต (Critical Ratio)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 60.53 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาคือร้อยละ 28.95 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีเพียงร้อยละ 10.52 ที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ซึ่งน้อยที่สุด และไม่มีผู้ใดอายุระหว่าง 20-30 ปี

1.2 ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 39.47 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป รองลงมาคือร้อยละ 34.21 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6-10 ปี ผู้บริหารร้อยละ 26.32 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-15 ปี ไม่มีผู้ใดที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี

1.3 ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 50.00 มีคุณวุฒิประกาศนียบัตรเมื่อเริ่มปฏิบัติงาน รองลงมาคือวุฒิปริญญาตรีและอนุปริญญาบัตร เป็นร้อยละ 26.32 และ 23.68 ตามลำดับ ไม่มีผู้ใดที่มีคุณวุฒิประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาชีพเฉพาะ ปริญญาโท หรือปริญญาเอก เมื่อเริ่มปฏิบัติงาน

1.4 ในปัจจุบันผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 39.47 มีวุฒิปริญญาโท รองลงมาคือร้อยละ 34.21 มีวุฒิปริญญาตรี ผู้มีวุฒิปริญญาและประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาชีพเฉพาะมีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 7.89 ยังมีผู้บริหารอีกร้อยละ 10.54 ที่ยังมีวุฒิประกาศนียบัตร

1.5 ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลร้อยละ 68.42 เคยศึกษาต่อในประเทศ ร้อยละ 50.00 เคยศึกษาต่อต่างประเทศ ร้อยละ 31.59 เคยทำงานต่างประเทศ ร้อยละ 28.95 เคยทำงานในประเทศ นอกจากนี้ผู้บริหารร้อยละ 42.11 เคยได้รับการอบรมทางด้านการสอนและการบริหาร

1.6 อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 52.24 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาคือร้อยละ 40.30 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี อาจารย์พยาบาลที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 07.46 และไม่มีผู้ใดมีอายุระหว่าง 51-60 ปี

1.7 อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 38.06 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6-10 ปี รองลงมาคือร้อยละ 28.36 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 2-5 ปี อาจารย์พยาบาลร้อยละ 18.66 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6 เดือน - 2 ปี ร้อยละ 10.45 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี มีส่วนน้อยคือร้อยละ 4.47 ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป

1.8 อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 41.79 มีวุฒิประกาศนียบัตรเมื่อเริ่มปฏิบัติงาน รองลงมาคือร้อยละ 36.57 มีวุฒิปริญญาตรีเมื่อเริ่มปฏิบัติงาน ร้อยละ 17.16 มีวุฒินุปริญญาเมื่อเริ่มปฏิบัติงาน มีเพียงร้อยละ 1.49 ที่มีวุฒิปริญญาโทเมื่อเริ่มปฏิบัติงาน ไม่มีผู้ใดที่มีวุฒิปริญญาเอกเมื่อเริ่มปฏิบัติงาน

1.9 ในปัจจุบันอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 61.94 มีวุฒิปริญญาตรี รองลงมาคือร้อยละ 15.67 มีวุฒิปริญญาโท ร้อยละ 9.70 ยังมีวุฒิประกาศนียบัตร ร้อยละ 6.72 มีวุฒินุปริญญาบัตร ร้อยละ 5.97 มีวุฒิประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาชีพเฉพาะ ไม่มีผู้ใดที่มีวุฒิปริญญาเอก

1.10 อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่คือร้อยละ 76.12 เคยศึกษาต่อในประเทศ ร้อยละ 9.70 ที่เคยศึกษาต่อต่างประเทศ ร้อยละ 23.68 เคยทำงานในประเทศ ร้อยละ 1.42 เคยทำงานต่างประเทศ ร้อยละ 28.36 เคยได้รับการอบรมทางการบริหารและการสอน ร้อยละ 3.73 ไม่เคยได้รับการอบรมหรือศึกษาต่อ

1.11 นอกเหนือไปจากการศึกษาอบรมในเรื่องการบริหารและการสอนแล้ว ทั้งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลโดยตรง เช่น การพยาบาลเฉพาะโรคต่าง ๆ การอบรมเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว การอบรมเกี่ยวกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ การอบรมเกี่ยวกับการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน และเป็นการอบรมในหลักสูตรทางการทหารสำหรับกลุ่มประชากรที่สังกัดกระทรวงกลาโหม

2. สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาล พิจารณาโดยส่วนรวมในรายด้านและรายกิจกรรม

ตามลำดับ

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาล โดยส่วนรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าสอดคล้องสมมติฐานข้อที่ 1 ของการวิจัยนี้

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ในสถาบันการศึกษาพยาบาลในแต่ละด้าน ได้แก่ คำนวณหลักสูตรและการสอน คำนวณการวัดและประเมินผลการศึกษา คำนวณการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร คำนวณการวิจัย และเผยแพร่ความรู้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลเป็นรายกิจกรรม ปรากฏดังนี้

2.3.1 ในด้านหลักสูตรและการสอน ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกิจกรรม

2.3.2 ในด้าน การวัดและประเมินผลการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกิจกรรม แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ใน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมข้อที่ 7 ได้แก่ ทบทวนวิชาต่าง ๆ ให้ตามที่นักศึกษาของชอกอน การสอบเท่านั้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาสอบได้คะแนนดี และกิจกรรมข้อที่ 12 ได้แก่ ร่วมกันกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของนักศึกษาทุกชั้นปี

2.3.3 ด้านส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร: ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกิจกรรม แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมข้อที่ 2 ได้แก่ เป็นผู้นำและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมข้อที่ 6 ได้แก่ แนะนำเอกสารทางวิชาการแก่เพื่อนครู-อาจารย์ และผู้บังคับบัญชา กิจกรรมข้อ 8 ได้แก่ การให้ความร่วมมือในการจัดการอบรมหรือพัฒนาบุคลากรอื่น ๆ ทั้งในและนอกสถาบันตามความเหมาะสม

2.3.4 ด้านการวิจัยและเผยแพร่ความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาล ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกิจกรรม

จากการพิจารณาโดยลำดับข้างต้นแสดงว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการที่อาจารย์พยาบาลควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ โดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน แต่ในรายละเอียดยังแตกต่างกันอยู่บ้าง

3. สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีวุฒิต่างกัน เกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาล พิจารณาโดยส่วนรวม และรายกิจกรรมตามลำดับ

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างกลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับกลุ่มผู้มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี โดยส่วนรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าสนองสมมติฐานข้อที่ 2 ของการวิจัยนี้

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับกลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับกลุ่มอาจารย์ผู้มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับผู้มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี ในแต่ละด้าน ปรากฏดังนี้

3.4.1 ในด้านหลักสูตรและการสอนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4.2 ในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4.3 ในด้านการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4.4 ในค่านการวิจัยและ เผยแพร่ความรู้ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทค่านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างกลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ากับกลุ่มผู้มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีในรายกิจกรรมปรากฏดังนี้

3.5.1 ในค่านหลักสูตรและการสอนไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกิจกรรม

3.5.2 ในค่านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมข้อ 15 ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์

3.5.3 ในค่านการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมข้อ 7 ได้แก่ การนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยยึดหลักว่าต้องควบคุมตรวจตราอย่างเคร่งครัดในกิจกรรมข้อ 9 ได้แก่ พยายามเข้าศึกษาต่อในระดับสูงยิ่งขึ้น เพราะ เป็นวิธี เคียวที่จะ เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ นอกจากนี้ยังพบว่าในบางกิจกรรมไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือกิจกรรมข้อที่ 6 ได้แก่ แนะนำเอกสารทางวิชาการแก่เพื่อนครู-อาจารย์ และผู้บังคับบัญชา

3.5.4 ในค่านการวิจัยและ เผยแพร่ความรู้ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมข้อที่ 1 ได้แก่ ศึกษาและติดตามผลการวิจัยทั้งทางค่านการ-ศึกษาและการพยาบาลโดยสม่ำเสมอ และในกิจกรรมข้อที่ 6 ได้แก่ ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารการพยาบาล และการบริการพยาบาลด้วยตนเอง

จากการพิจารณาโดยลำดับ แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ากับกลุ่มผู้มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี เกี่ยวกับบทบาทค่านวิชาการที่อาจารย์พยาบาลควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายกิจกรรมยังแตกต่างกันอยู่บ้าง

4. สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาล-

ที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ เกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาล พิจารณาโดย
ส่วนรวม ในรายงานและรายกิจกรรมตามลำดับ

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหาร
และอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถาบันที่มีคณะแพทยศาสตร์กับกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์พยาบาล
ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าไม่สนองสมมติฐานข้อที่ 3 ของการวิจัยนี้

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหาร
ในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์กับผู้บริหารในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะ-
แพทยศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่าง
อาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์กับอาจารย์พยาบาล
ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

4.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์-
พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์
กับผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ใน
แต่ละด้าน ปรากฏดังนี้

4.4.1 ในด้านหลักสูตรและการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

4.4.2 ในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ไม่มีความแตกต่างอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.4.3 ในด้านการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.4.4 ในด้านการวิจัยและเผยแพร่ความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

4.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทค่านิชาการของอาจารย์-พยาบาลระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ กับผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ในราย-กิจกรรม ปรากฏดังนี้

4.5.1 ในด้านหลักสูตรและการสอน มีความแตกต่างในความคิดเห็นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมข้อที่ 2 ได้แก่ ศึกษาหลักสูตรอย่างแจ่มแจ้งและ พยายามทุกวิถีทางที่จะให้นักศึกษามีคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในกิจกรรมข้อที่ 7 ได้แก่ พร้อมทั้งจะทำการสอนได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องเตรียมการสอน ในกิจกรรมข้อที่ 9 ได้แก่ ตระหนักว่าความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนมีความสำคัญมากกว่าวิธีสอน นอกจากนี้ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบางกิจกรรมไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือกิจกรรมข้อที่ 10 ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือก ประสพการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองภายในขอบเขตที่สนองจุดมุ่งหมายในการสอน ในกิจกรรม ข้อที่ 11 ได้แก่ พยายามนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษาแม้ว่าจะไม่เป็นสิ่งจำเป็น สำหรับสภาพของประเทศไทย ในกิจกรรมข้อที่ 18 ได้แก่ จัดทำเอกสารประกอบการสอนใน ทุกวิชาที่ตนรับผิดชอบ

4.5.2 ในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ไม่มีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกิจกรรม แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมข้อที่ 1 ได้แก่ มอบหมายงานให้นักศึกษาโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ในกิจกรรมข้อที่ 3 ได้แก่ แจงให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าถึงเกณฑ์ที่จะใช้เป็น แนวทางในการประเมินคุณภาพของงานที่มอบหมายให้ ในกิจกรรมข้อที่ 5 ได้แก่ ใช้การทดสอบ หลาย ๆ วิธี และใช้แบบทดสอบหลายแบบ ในกิจกรรมข้อที่ 15 ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษา ประเมินผลการสอนของอาจารย์

4.5.3 ในด้านการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมข้อที่ 1 ได้แก่ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ แก่เจ้าหน้าที่พยาบาลเกี่ยวกับปัญหาทางค่านิชาการ นอกจากนี้พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรม บางกิจกรรมไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัย-

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือกิจกรรมข้อที่ 2 ไต่แก เป็นผู้นำและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ในกิจกรรมข้อที่ 7 ไต่แก นิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยยึดหลักว่าต้องควบคุมตรวจตราอย่างเคร่งครัด

4.5.4 ในด้านการวิจัยและเผยแพร่ความรู้ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมข้อที่ 1 ไต่แก ศึกษาและติดตามผลการวิจัยทั้งทางด้านการศึกษาและการพยาบาลโดยสม่ำเสมอ ในกิจกรรมข้อที่ 6 ไต่แก ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา การบริการ การบริหารพยาบาลด้วยตนเอง กิจกรรมข้อที่ 7 ไต่แก ทำการวิจัยในสิ่งที่ตนสนใจ แม้จะไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาล ในกิจกรรมข้อที่ 10 ไต่แก เขียนบทความหรือข้อคิดเห็นทางวิชาการลงในวารสารทางวิชาชีพหรือวารสารของสถาบัน นอกจากนี้พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมบางกิจกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ กิจกรรมข้อที่ 2 ไต่แก นำผลการวิจัยมาแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ในกิจกรรมข้อที่ 5 ไต่แก ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติทั้งในด้านการเรียนการสอนและการให้บริการพยาบาล ในกิจกรรมข้อที่ 9 ไต่แกให้ความร่วมมือในการวิจัย เฉพาะสาขาแพทยและพยาบาลเท่านั้น เพราะสามารถนำผลมาใช้ได้โดยตรง

จากการพิจารณาโดยลำดับ แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์กับผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ เกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการที่อาจารย์พยาบาลควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ มีความแตกต่างกันทั้งโดยส่วนรวมและในรายละเอียดในแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าความแตกต่างจากการทดสอบทางสถิติดังนี้ กิจกรรมด้านหลักสูตรและการสอน กิจกรรมด้านการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร กิจกรรมด้านการวิจัยและเผยแพร่ความรู้ ยกเว้นความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพิจารณาสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่นอกจากจะมีวุฒิและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่าอาจารย์พยาบาลแล้วยังมีคุณวุฒิต่ำกว่าอีกด้วย กล่าวคือผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท แต่อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี

นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลเมื่อเริ่มปฏิบัติงานกับคุณวุฒิ ในปัจจุบันแสดงอย่างชัดเจนว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพยาบาลได้มีการพัฒนาค่านิยมวิชาการ มาโดยลำดับ อันบ่งถึงแนวโน้มในการพัฒนาของวิชาชีพพยาบาลได้เป็นอย่างดี

จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาล ระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลพบว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและในแต่ละค่านแล้ว ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงว่าผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมอันแสดงถึง บทบาทที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำทางด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลตรงกันทั้งในส่วนรวม และในทุกค่าน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่ตรงกับผลการวิจัยของ รพี สุวรรณชญ¹ ที่ได้พบว่า อาจารย์มีความเห็นขัดแย้งต่อความคาดหวังของผู้บริหารในด้านการสอนและการวิจัย นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังแตกต่างไปจากผลการวิจัยของ พงศา งามละเมียด² ที่พบว่า ความคิดเห็น ของครูใหญ่และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีบทบาทของครูแตกต่างกันในด้านการสอน แต่ผล การวิจัยครั้งนี้ตรงกับที่ เบลล์ (Bell)³ ได้ศึกษาไว้ถึงความคิดเห็นตอบบทบาทที่คาดหวังของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาระหว่างครูใหญ่และครูซึ่งพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านการสอน บทบาทสวน บุคคลและบทบาทด้านวิชาชีพ โดยหลักการที่ว่าความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพซึ่งย่อมมี ผลต่อพฤติกรรมของบุคคลไม่ว่าเขาจะดำรงตำแหน่งใด⁴ จึงสรุปได้ว่าการดำเนินบทบาททางด้าน

¹ รพี สุวรรณชญ "บทบาทของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย," ข่าวสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (ตุลาคม, 2519), หน้า 5 - 6.

² พงศา งามละเมียด "การศึกษาความขัดแย้งด้านบทบาทของครูใหญ่ ครู และ นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518.).

³ Wane Roberth Bell, "Secondary Teacher Role Expectation as Perceived by Student Teachers. Teachers and Principals," Dissertation Abstracts, (University Microfilms. Vol. 33, No. 3, September, 1972), 981-A.

⁴ Paul F. Secord and Carl W. Backlund, Social Psychology (New York: McGraw-Hill Book Co., 1964), p. 493.

วิชาการของอาจารย์พยาบาล ไม่มีความขัดแย้งกับความต้องการของผู้บริหาร ซึ่งแตกต่างไปจากผลการวิจัยของวงการศึกษารัฐอื่นในประเทศไทย ทั้งในระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์โดยรายละเอียดพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลยังมีความแตกต่างกันในรายกิจกรรมบางกิจกรรม ดังนั้นเพื่อความชัดเจนและความสะดวกในการทำความเข้าใจจึงขอเสนอรายละเอียดในการพิจารณาครั้งนี้

1. ในค่านหลักสูตรและการสอน (ดูตารางที่ 9 หน้า 74-75)

จากผลของการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลที่มีต่อกิจกรรมในค่านนี้ไม่แตกต่างกันในทุกกิจกรรม แต่มีข้อน่าสังเกตที่สมควรหยิบยกขึ้นมาพิจารณา ดังนี้

ในกิจกรรมที่ 11 ได้แก่ พยายามนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษาแม้ว่าจะไม่จำเป็นสำหรับสภาพของประเทศไทย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลใกล้เคียงกันมาก (0.51, 0.52) แสดงว่าการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มของทั้งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลใกล้เคียงกันหรือมีความแตกต่างของความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นพบว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารมากกว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาลเล็กน้อย ($2.29 > 2.12$) แต่เป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมอื่น ๆ ในค่านนี้ เมื่อพิจารณาค่าร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลที่มีต่อกิจกรรมนี้ (ดูภาคผนวก ข. หน้า 154) จะเห็นได้ว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลมีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วย นอกจากนี้จากการทดสอบทางสถิติก็พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลเห็นด้วยกับการที่อาจารย์พยาบาลจะนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษาแม้ว่าจะไม่จำเป็นสำหรับสภาพของประเทศไทย ซึ่งในแนวคิดเกี่ยวกับการนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ เข้ามาในประเทศนั้น นักวิชาการได้ให้ข้อคิดเห็นว่า การนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ เข้ามาในประเทศควรคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของสังคมหรือประเทศด้วย จึงเป็นการสมควรที่จะปรับปรุงแนวคิดหรือสิ่งที่ค้นพบใหม่นั้นให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศเสียก่อน มิฉะนั้นจะทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าในทุกด้าน การนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมจะทำให้เกิดความ-

ไม่สอดคล้องระหว่างการมีความรู้หรือมีทักษะกับการนำไปประยุกต์ในการปฏิบัติ ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ดังนั้นเมื่อผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้จึงทำให้พึงสังเกตและคำนึงถึงไว้ด้วยในการดำเนินบทบาททางด้านการของอาจารย์พยาบาล ถึงแม้ว่าความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมนี้ไม่แตกต่างกันก็ตาม แต่อาจจะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในวิชาชีพพยาบาลได้

2. ในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีรายละเอียดในการพิจารณาดังนี้ (ดูตารางที่ 10 หน้า 77-78 และภาคผนวก ข. หน้า 155)

2.1 ในกิจกรรมที่ 7 ได้แก่การทบทวนวิชาต่าง ๆ ให้ตามที่นักศึกษาร้องขอ ก่อนการสอบเท่านั้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาสอบได้คะแนนดี จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน การพิจารณาในข้อ 1.1 พบว่า กลุ่มอาจารย์พยาบาลมีการกระจายความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มผู้บริหาร ($0.68 > 0.55$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลมีความคิดเห็นไปในแนวทางไม่เห็นด้วย โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นไปในทางไม่เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มอาจารย์พยาบาล ต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะทบทวนวิชาต่าง ๆ ให้ตามที่นักศึกษาร้องขอ ก่อนการสอบเท่านั้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาสอบได้คะแนนดี ทั้งนี้โดยแท้จริงแล้วการสอบนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการศึกษา จุดประสงค์ของการสอบก็เพื่อนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงทั้งตัวผู้เรียนและผู้สอนเพื่อส่งเสริมหรือแก้ไขในสิ่งที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ การสอบมีขึ้นเพื่อการพัฒนาผู้เรียนมิใช่ต้องการให้นักศึกษาได้คะแนนสูง การทบทวนวิชาต่าง ๆ ให้นักศึกษาก่อนสอบด้วยความคิดเห็นว่าจะทำให้นักศึกษาได้คะแนนสูงขึ้นจึงเป็นการไม่เหมาะสม

3. ด้านการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร มีรายละเอียดในการพิจารณาดังนี้ (ดูตารางที่ 11 หน้า 79-80 และภาคผนวก ข. หน้า 156)

3.1 ในกิจกรรมที่ 2 ได้แก่การเป็นผู้นำและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ โดยการพิจารณาในทำนองเดียวกันที่ผ่านมา พบว่าทั้งกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลมีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มอาจารย์พยาบาลในการ

ที่อาจารย์พยาบาลจะเป็นผู้นำและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ

3.2 ในกิจกรรมที่ 6 ได้แก่ การแนะนำเอกสารทางวิชาการแก่เพื่อนครู-อาจารย์และผู้บังคับบัญชา โดยการพิจารณาในทำนองเดียวกับที่ผ่านมา พบว่า ภายในกลุ่มผู้บริหารมีความแตกต่างของความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มอาจารย์พยาบาล เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นไปในแนวทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มอาจารย์พยาบาลในการที่อาจารย์พยาบาลจะแนะนำเอกสารทางวิชาการแก่เพื่อนครู-อาจารย์และผู้บังคับบัญชา

3.3 ในกิจกรรมที่ 8 ได้แก่ การให้ความร่วมมือในการจัดอบรมหรือพัฒนาบุคลากรอื่น ๆ ทั้งในและนอกสถาบันตามความเหมาะสม โดยการพิจารณาในทำนองเดียวกัน พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มอาจารย์พยาบาล เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มอาจารย์พยาบาล ในการที่อาจารย์พยาบาลจะให้ความร่วมมือในการจัดอบรมหรือพัฒนาบุคลากรอื่น ๆ ทั้งในและนอกสถาบันตามความเหมาะสม

3.4 ในกิจกรรมที่ 9 ได้แก่ การพยายามเข้าศึกษาต่อในระดับสูงยิ่งขึ้นเพราะเป็นวิธีเดียวที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ในกิจกรรมนี้แม้จะไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น จะเห็นว่าต่ำกว่าทุกข้อในด้านส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร และจากการพิจารณาในทำนองเดียวกับที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มผู้บริหารมีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มอาจารย์พยาบาล ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารแม้จะมากกว่ากลุ่มอาจารย์พยาบาล แต่เมื่อพิจารณาค่าร้อยละของความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่ม พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะพยายามเข้าศึกษาต่อในระดับสูงยิ่งขึ้น เพราะเป็นวิธีเดียวที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ซึ่งในแนวคิดดังกล่าวขัดกับหลักของการพัฒนาบุคคล เพราะวิธีการในการพัฒนาบุคคลมีหลายวิธี เช่น การศึกษาคนควาคายตนเอง การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมสัมมนา และการดูงาน เป็นต้น การศึกษาต่อในระดับสูงยิ่งขึ้นเป็นวิธีหนึ่งของการพัฒนาบุคคล แต่มิใช่เป็นวิธีเดียวที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ดังนั้นเมื่อผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้จึงควรได้คำนึงถึงการกำหนดบทบาทในการที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถของอาจารย์พยาบาล ซึ่งย่อมมีผล

โดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพ

4. ในค่านการวิจัยและเผยแพร่ความรู้⁶ นั้น มีรายละเอียดในการพิจารณาค้างนี้ (ดูตารางที่ 12 หน้า 81-82 และภาคผนวก ข. หน้า 157)

ในค่านนี้ไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นทุกกิจกรรม แต่มีข้อสังเกตในกิจกรรมที่ 7 ได้แก่ การทำการวิจัยในสิ่งที่ตนสนใจแม้จะไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาล เมื่อพิจารณาในแนวทางเดียวกันกับทุกข้อที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มผู้บริหารนั้นมีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่าอาจารย์พยาบาล ทั้งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลมีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะทำการวิจัยในสิ่งที่ตนสนใจ แม้จะไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาล โดยกลุ่มผู้บริหารมีความเห็นด้วยน้อยกว่า ซึ่งบทบาทของอาจารย์พยาบาลเกี่ยวกับการวิจัยนี้ ไฮด์เจอร์เคน (Heidgerken)⁶ ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า "ในฐานะที่เป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะอาจารย์ (Faculty) อาจารย์พยาบาลควรมีบทบาทเป็นนักวิจัย ทำการวิจัยทั้งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและเกี่ยวกับวิชาชีพ" ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดของไฮด์เจอร์เคน (Heidgerken) เพราะแม้ว่าวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือการแสวงหาความรู้ใหม่ แต่ในการทำการวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่นั้นต้องคำนึงอยู่เสมอว่า การวิจัยนั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือต่อหน่วยงานและวิชาชีพหรือไม่ การจะทำการวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่อย่างเดียวนั้นจะทำให้มีแต่เพียงความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) แต่ขาดความสมดุลในค่านการใช้วิชาการหรือความรู้ใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมที่เรียกว่า Academic Relevance ดังนั้นการที่ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยต่อกิจกรรมนี้อาจเป็นเพราะยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากที่ควรจะเป็น ซึ่งอาจจะมีผลต่อการพัฒนาของวิชาชีพพยาบาลและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาพยาบาล

จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทค่านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้มีวุฒิต่างกัน โดยส่วนรวม พบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทค่านวิชาการของอาจารย์-

⁶ Lorette E. Heidgerken, Teaching and Learning in Schools of Nursing (Philadelphia : J. B. Lippincott Co., 1953), pp. 28 - 31.

พยายามหาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทค่านววิชาการของอาจารย์พยายามหาไม่แตกต่างกัน เมื่อได้เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีวุฒิต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อบทบาทค่านววิชาการของอาจารย์พยายามหาต่างกัน กลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ามีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน พบว่า ในกลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีการกระจายของความคิดเห็นใกล้เคียงกัน และมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งอาจารย์พยายามหาและผู้บริหารเหล่านั้นอาจมีภูมิหลัง (Background) หรือประสบการณ์ใกล้เคียงกัน หรืออาจเป็นเพราะได้มีการพบปะหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยสม่ำเสมอ หรืออาจเป็นเพราะได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษาทั้งในการศึกษาพยาบาลเบื้องต้นและการศึกษาต่อจากสถาบันเดียวกัน อย่างไรก็ตามโดยส่วนรวมแล้วผู้ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นตรงกันในบทบาทค่านววิชาการของอาจารย์พยายามหาทุกด้าน แต่เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียด พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทค่านววิชาการของอาจารย์ระหว่างผู้ที่มีวุฒิต่างกัน มีความแตกต่างกันในบางกิจกรรม เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงขอเสนอรายละเอียดในการพิจารณาดังนี้

1. ค่านหลักสูตรและการสอน (ดูตารางที่ 15 หน้า 84-85 และภาคผนวก ค. หน้า 159)

ความคิดเห็นของผู้ที่มีวุฒิต่างกันในด้านนี้ไม่แตกต่างกันในทุกกิจกรรม แต่มีข้อพึงสังเกตในกิจกรรมที่ 11 ได้แก่ การพยายามนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษา แม้ว่าจะไม่เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสภาพของประเทศไทย กลุ่มผู้มีวุฒิสองปริญญาตรีมีความเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า แสดงว่ามีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่า จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็นประกอบกับผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นทางสถิติ พบว่า ผู้ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยในการที่อาจารย์พยายามหาจะพยายามนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษาแม้ว่าจะไม่จำเป็นสำหรับสภาพของประเทศไทย ในแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายโดยรายละเอียดไว้แล้วในการอภิปรายผลการทดสอบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยายามหา จึงจะไม่กล่าวถึงในที่นี้

2. ในคํานการวัดและประเมินผลการศึกษา (คูตารางที่ 16 หน้า 86 และภาคผนวก ค. หน้า 160)

ในกิจกรรมที่ 15 ได้แกํ่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกับที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าการกระจายของความคิดเห็นในกลุ่มผู้มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีนั้นเป็น 3 เท่าของกลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า แสดงถึงความแตกต่างของความคิดเห็นภายในกลุ่มผู้มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีมากกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ในการที่อาจารย์พยายามจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ ซึ่งในแนวคิดนี้เป็นไปตามผลการวิจัยของโลเออะรี (Lowery)⁷ และคณะ ที่ได้ศึกษาถึงความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาต่อการประเมินผลการสอนของอาจารย์ โดยทั้งอาจารย์และนักศึกษาเห็นด้วยกับการที่อาจารย์จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ประเมินผลการสอนของอาจารย์

3. คํานการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร (คูตารางที่ 17 หน้า 89 และภาคผนวก ค. หน้า 161) — ซึ่งมีรายละเอียดในการพิจารณาดังนี้

3.1 ในกิจกรรมที่ 9 ได้แกํ่ การพยายามเข้าศึกษาต่อในระดับสูงยิ่งขึ้น เพราะเป็นวิธีเดียวกันที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ค่าความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมข้อนี้สูงกว่าข้ออื่น ๆ เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกับที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มผู้มีวุฒิต่างกันมีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นเป็นไปในทางไม่เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีนั้นมีประสบการณ์ในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

⁷Babara J. Lowery and Others "Nursing Students and Faculty Opinion on Student Evaluation of Teachers," Nursing Research Vol. 20 No. 5 (September - October, 1971), pp. 436 - 439.

ทำให้รู้จักแหล่งทรัพยากรทางความรู้มากขึ้น ต้องใช้วิธีเรียนแตกต่างกันตามแต่ความถนัดของ
ตัวเอง จึงเกิดความตระหนักว่าการศึกษาคอนันมีวิธีที่ีจะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ

3.2 ในกิจกรรมที่ 7 ได้แก่ การนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยยึดหลัก
ว่าต้องควบคุมตรวจตราอย่างเคร่งครัด เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกับที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มที่
มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีการกระจายของความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็นประกอบด้วย พบว่า กลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรี
มีความคิดเห็นไปในทางไม่เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า ตลอดจนที่อาจารย์-
พยาบาลจะนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล โดยยึดหลักว่าต้องควบคุมตรวจตราอย่างเคร่ง-
ครัด ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ Lowery⁸ ที่ปรากฏว่า อาจารย์พยาบาลควรนิเทศการปฏิบัติ
งานของนักศึกษาด้วยความอบอุ่น เป็นกันเอง ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายแท้จริงของการนิเทศการ-
ปฏิบัติงานของนักศึกษามีใช้การนิเทศเพื่อจับผิดแต่เป็นการนิเทศเพื่อให้การช่วยเหลือเพื่อให้
นักศึกษาได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานและการให้บริการ
พยาบาล

3.3 ในกิจกรรมที่ 6 ได้แก่ การแนะนำเอกสารทางวิชาการแก่เพื่อนครู-
อาจารย์และผู้บังคับบัญชา จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้มีวุฒิต่างกันมีการกระจาย
ของความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น
พบว่า กลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีมีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรี
และต่ำกว่า ในการที่อาจารย์พยาบาลจะแนะนำเอกสารทางวิชาการแก่เพื่อนครู-อาจารย์และ
ผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีวุฒิปริญญาตรีเคยมีประสบการณ์หรือเคยศึกษาต่อ
ในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ สามารถเลือกใช้ทรัพยากรหาความรู้ได้ดีกว่า หรือรู้จักแหล่งทรัพยากร
มากกว่า จึงทำให้มีความมั่นใจที่จะให้คำแนะนำเอกสารทางวิชาการแก่เพื่อนครู-อาจารย์และ
ผู้บังคับบัญชามากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า

⁸ Ibid.

4. **ก้า่นการวิจัยและเผยแพร่ความรู้** ซึ่งมีรายละเอียดคิในการพิจารณาครั้งนี้
(ดูตารางที่ 18 หน้า 91-92 และภาคผนวก ค. หน้า 162)

4.1 ในกิจกรรมที่ 1 ได้แก่ ศึกษาและติดตามผลการวิจัยทั้งทางด้านการศึกษาและการพยาบาลโดยสม่ำเสมอ จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า มีการกระจายของความคิดเห็นเป็น 2 เท่าของกลุ่มผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี แสดงถึงว่าในกลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่าต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะศึกษาและติดตามผลการวิจัยทั้งทางด้านการศึกษาและการพยาบาลโดยสม่ำเสมอ

4.2 ในกิจกรรมที่ 6 ได้แก่ ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา การบริหารการพยาบาล และการบริการพยาบาลด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ามีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี แสดงว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า ต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา การบริหารการพยาบาลและการบริการพยาบาลด้วยตนเอง

จากการพิจารณาข้อ 4.1 และ 4.2 ความคิดเห็นที่มีต่อทั้งสองกิจกรรมของกลุ่มผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรีตรงกับที่นักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศให้ความคิดเห็นไว้ นั่นคือการค้ำเนินบทบาทของครู-อาจารย์ไม่ว่าในการศึกษาระดับใดควรได้มีการวิเคราะห์ วิจัยสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จะเป็นโยบายต่อการสอนและการปฏิบัติงาน

4.3 ในกิจกรรมที่ 7 ได้แก่ ทำการวิจัยในสิ่งที่สนใจแม้จะไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาล ถึงแม้ว่าความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมข้อนี้จะไม่แตกต่างกัน แต่มีสิ่งที่น่าสนใจก็คือ กลุ่มผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรีมีการกระจายของความคิดเห็นเป็น 2 เท่าของกลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า ซึ่งแสดงว่ากลุ่มผู้มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรีมีความแตกต่างของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่ม

ผู้มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นไปในทางไม่เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า
 ทว่าการที่อาจารย์พยาบาลจะทำการวิจัยในสิ่งที่ตนสนใจแม้จะไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อ
 วิชาชีพพยาบาล ซึ่งในแนวคิดนี้อาจทำให้ไม่เกิดประโยชน์กับการพัฒนาวิชาชีพและการจัดการ-
 เรียนการสอนเท่าที่ควร

ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์-
 พยาบาลระหว่างผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ พบว่า
 กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท
 ด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลแตกต่างไปจากผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่
 ไม่มีคณะแพทยศาสตร์โดยส่วนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบ-
 เปรียบความคิดเห็นของผู้บริหารระหว่างผู้บริหารในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์
 กับผู้บริหารในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ได้ผลว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัย-
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์พยาบาลใน
 สถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์กับอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่
 ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ได้ผลว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบ-
 เปรียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลในแต่ละด้าน ได้ผลว่า ในด้าน
 หลักสูตรและการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการวัด
 และประเมินผลการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการ-
 ส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากรมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน
 ด้านการวิจัยและเผยแพร่ความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง
 แสดงว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์และผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบัน
 การศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์-
 พยาบาลแตกต่างกัน ถึงแม้สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่งจะมีวัตถุประสงค์หลักคือการผลิต
 พยาบาลเหมือน ๆ กันก็ตาม สถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์นั้นอยู่ในสังกัดของ
 มหาวิทยาลัย จึงตระหนักว่าหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยนั้นคือ การสอนเพื่อผลิตบัณฑิต ทำการ-
 วิจัยเพื่อความรู้ใหม่ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และอนุรักษ์ รังสรรค์ วัฒนธรรม นั่นคือ

นอกจากจะเน้นความเป็นเลิศในทางวิชาการแล้วยังคำนึงถึงสิ่งที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ของสังคมด้วย การที่มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งทรัพยากรทางวิชาการ เป็นที่รวมของผู้รู้ในแต่ละสาขาวิชา การได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ที่มีมากกว่า เครื่องมือสำหรับอำนวยความสะดวกในการศึกษาคนคว่า ตลอดจนห้องสมุดและห้องทดลองที่มีความพร้อมและทันสมัยมากกว่า และแม้แต่ขนาดของโรงพยาบาลและจำนวนคนไข้ที่นิยมมารับบริการในโรงพยาบาลที่คณะแพทยศาสตร์รับผิดชอบในการให้บริการการรักษาพยาบาล รวมถึงลักษณะการบริหารและการดำเนินงานที่เป็นอิสระมากกว่าของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้ทั้งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลมีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ มีความตื่นตัวในทางวิชาการอยู่เสมอ จึงอาจเป็นสาเหตุให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการ ของอาจารย์พยาบาลของบุคคลทั้งสองกลุ่มดังกล่าวแตกต่างกัน การพิจารณาในรายละเอียดแต่ละกิจกรรมจะทำให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอเสนอรายละเอียดในการพิจารณาดังนี้

1. ค่านหลักสูตรและการสอน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการ ของอาจารย์พยาบาลในค่านนี้ระหว่างกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกิจกรรมที่ 2, 7, 9 และที่ระดับ .05 ในกิจกรรมที่ 10 และ 18 ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ดูตารางที่ 23 หน้า 97-98 และภาคผนวก ง. หน้า 164)

1.1 ในกิจกรรมที่ 2 ได้แก่ ศึกษาหลักสูตรอย่างแจ่มแจ้งและพยายามทุกวิถีทางที่จะให้นักศึกษามีคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากการพิจารณาในตนเอง เกี่ยวกับที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางที่เห็นด้วยมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์คือการที่อาจารย์พยาบาลควรศึกษาหลักสูตรอย่างแจ่มแจ้งและพยายามทุกวิถีทางที่จะให้นักศึกษามีคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

นั่นคือครูทุกคนต้องรู้ในเนื้อหาวิชา แต่คุณสมบัติที่สำคัญกว่าคือ ความสามารถที่จะใช้วิธีการที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดนี้เพราะการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้นั้นมีชีวิตในเนื้อหาคือข้อมูลหรือความจริงเท่านั้น แต่ต้องให้เกิดความคิด ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จึงจะเรียกได้ว่าผู้เรียนได้มีการพัฒนาหรือเกิดการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งการจะทำให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวได้ต้องมีกระบวนการที่แตกต่างกันไป กระบวนการเหล่านั้นคือวิธีสอนนั่นเอง ดังนั้นการที่ครูจะมีความรู้ในวิชาต่าง ๆ อย่างเดียวจึงไม่เพียงพอ แต่จะต้องรู้วิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ตามที่ต้องการด้วย นั่นคือผู้ที่เป็นครูจึงต้องให้ความสำคัญทางวิธีสอนอย่างยิ่ง

1.4 ในกิจกรรมที่ 10 ได้แก่ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองภายในขอบเขตที่สนองจุดมุ่งหมายในการสอน เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในสถาบันที่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความเห็นด้วยมากกว่าในการที่อาจารย์พยาบาลควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองภายในขอบเขตที่จะสนองจุดมุ่งหมายในการสอน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ สุมิตร คุณานุกร¹² ที่กล่าวไว้ว่า "การให้โอกาสแก่นักเรียนในการเลือกประสบการณ์ตามความสนใจในขอบเขตที่ครูจะสนองตอบให้ได้เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Learning Motivation)¹² ดังนั้นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ภายในขอบเขตจึงเป็นการสนองความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้นักศึกษามีสัมฤทธิผลสูงขึ้น

1.5 ในกิจกรรมที่ 11 ได้แก่ การพยายามนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษา แม้ว่าจะไม่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทย เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกัน

¹²สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 81.

พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความคิดเห็นไปในทางไม่เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ข้อการที่อาจารย์พยาบาลจะพยายามนำสิ่งที่ค้นพบใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษา แม้ว่าจะไม่เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสภาพของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายในรายละเอียดไว้แล้วในการพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์พยาบาล และผู้มีวุฒิต่างกัน จึงจะไม่นำมากล่าวซ้ำอีก

1.6 ในกิจกรรมที่ 18 ได้แก่ การจัดทำเอกสารประกอบการสอนในทุกวิชาที่ตนรับผิดชอบ จากการพิจารณาในแนวทางเดียวกับ พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกัน จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ข้อการที่อาจารย์พยาบาลจะจัดทำเอกสารประกอบการสอนในทุกวิชาที่ตนรับผิดชอบ

2. ในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลมีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมที่ 1, 3, 5, 6 และ 15 ดังมีรายละเอียดในการพิจารณา ดังนี้ (ดูตารางที่ 24 หน้า 101-102 และภาคผนวก ง. หน้า 165)

2.1 ในกิจกรรมที่ 1 ได้แก่ การมอบหมายงานให้แก่นักศึกษาโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกับผู้ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ข้อการที่อาจารย์พยาบาลจะมอบหมายงานให้แก่ศึกษาโดยพิจารณาให้เหมาะสม

กับความรู้ความสามารถ

2.2 ในกิจกรรมที่ 3 ได้แก่ การแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าถึงเกณฑ์ที่จะใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณค่าของงานที่มอบหมายให้ จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มน้อยกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าถึงเกณฑ์ที่จะใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพของงานที่มอบหมายให้

2.3 ในกิจกรรมที่ 5 ได้แก่ การใช้การทดสอบหลาย ๆ วิธี และใช้แบบทดสอบหลายแบบ จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ ในการที่อาจารย์พยาบาลจะใช้การทดสอบหลาย ๆ วิธี และใช้แบบทดสอบหลายแบบ

2.4 ในกิจกรรมที่ 6 ได้แก่ การตั้งวัตถุประสงค์ในการสอบทุกครั้ง จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีการกระจายความคิดเห็นเป็น 3 เท่าของกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ แสดงถึงความแตกต่างของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากเป็น 3 เท่าของอีกกลุ่มหนึ่ง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะตั้งวัตถุประสงค์ของการสอบทุกครั้ง

ในกิจกรรมที่ 5 และ 6 เป็นกิจกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกันเพราะการใช้การทดสอบวิธีใดและแบบทดสอบแบบใด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการสอบซึ่งจะเห็นได้

ว่าผลการวิเคราะห์ แสดงชัดถึงการ เกี่ยวเนื่องนี้ โดยกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาล ที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นและมีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่ม มากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์

2.5 ในกิจกรรมที่ 15 ได้แก่การ เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอน ของอาจารย์ กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของ ความคิดเห็นภายในกลุ่มน้อยกว่า และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทาง เห็นด้วย มากกว่าต่อการ เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ ซึ่งในกิจกรรมนี้ผู้วิจัยได้ อภิปรายถึงไว้แล้วในการ เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ที่มีวุฒิต่างกัน จึงไม่น่าแปลกใจซ้ำอีก

3. ในด้านการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน กิจกรรมที่ 1 และระดับ .05 ในกิจกรรมที่ 2 และ 7 ดังปรากฏรายละเอียดดังนี้ (ดูตาราง ที่ 25 หน้า 103-104 และภาคผนวก ง. หน้า 166)

3.1 ในกิจกรรมที่ 1 ได้แก่ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ พยาบาลเกี่ยวกับปัญหาทาง ด้านวิชาการ จากการพิจารณาในแนวทางเดียวกัน ผู้ที่ปฏิบัติงานใน สถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่ม ใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบัน การศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทาง เห็นด้วยมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานใน สถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะเป็นที่ปรึกษาและ ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลเกี่ยวกับปัญหาทาง ด้านวิชาการ

3.2 ในกิจกรรมที่ 2 ได้แก่ การ เป็นผู้นำและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม ทางวิชาการ จากการพิจารณาในแนวทางเดียวกัน พบว่า ในทั้งสองกลุ่มมีการกระจายของ ความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทาง เห็นด้วย มากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ต่อการที่อาจารย์- พยาบาลจะเป็นผู้สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ

ในข้อ 3.1 และ 3.2 กิจกรรมที่ 1 และ 2 เกี่ยวข้องกัน ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่าในทั้งสองกิจกรรม ทั้งนี้พิจารณาได้ว่า การเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่พยาบาลเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการวิชาการ และการเป็นผู้นำและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการนั้น เป็นหน้าที่โดยตรงและเป็นหน้าที่หลักหน้าที่หนึ่งของครู-อาจารย์ โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานในสังกัดมหาวิทยาลัยตระหนักได้คือว่ากิจกรรมทั้งสอง เป็นกิจกรรมหลักอย่างหนึ่งของอาจารย์มหาวิทยาลัย เพราะถือเป็นกรทำให้บริการทางวิชาการแก่สังคมซึ่งตรงกับแนวคิดของ บรัซตัน (Bruxton)¹³ ที่ได้ให้ความเห็นไว้ว่า "อาจารย์นั้นนอกจากมีบทบาทในการสอน การวิจัยแล้วยังมีบทบาทในการให้ความรู้และความช่วยเหลือทางวิชาการแก่นักเรียนและผู้ร่วมงานด้วย" จึงเป็นการเหมาะสมที่อาจารย์พยาบาลจะดำเนินบทบาทนี้

3.3 ในกิจกรรมที่ 7 ได้แก่ การนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยยึดหลักว่าต้องควบคุมตรวจตราอย่างเคร่งครัด เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มน้อยกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดไปในทางไม่เห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ในการที่อาจารย์พยาบาลจะนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลโดยการควบคุมตรวจตราอย่างเคร่งครัด

4. ในด้านการวิจัยและเผยแพร่ความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในข้อ 1, 6 และ 10 และที่ระดับ .05 ในข้อ 2, 5 และ 9 ดังจะพิจารณาในรายละเอียดดังนี้ (ดูตารางที่ 26 หน้า 105-106 และภาคผนวก ง. หน้า 167)

¹³ Arthur M. Cohen and Florence B. Brawer, Confronting Identity the Community College Instructor (New York : Prentice-Hall, Inc., 1972), p. 58.

4.1 ในกิจกรรมที่ 1 ได้แก่ การศึกษาและติดตามผลการวิจัยทั้งทางด้านการศึกษาและการพยาบาล เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกันที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะศึกษาและติดตามผลการวิจัยทั้งทางด้านการศึกษาและการพยาบาลโดยสม่ำเสมอ

4.2 ในกิจกรรมที่ 6 ได้แก่ ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารการพยาบาล และการบริการพยาบาลด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกันที่ผ่านมา กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มน้อยกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา การบริหารการพยาบาลและการบริการพยาบาลด้วยตนเอง

4.3 ในกิจกรรมที่ 10 ได้แก่ เขียนบทความหรือข้อคิดเห็นทางวิชาการในวารสารทางวิชาชีพหรือวารสารของสถาบัน จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มมากกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะเขียนบทความหรือข้อคิดเห็นทางวิชาการลงในวารสารทางวิชาชีพหรือวารสารของสถาบัน

4.4 ในกิจกรรมที่ 2 ได้แก่ การนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ต่างมีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มเท่ากัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานใน

ในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ข้อเสนอที่อาจารย์พยาบาลจะนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

4.5 ในกิจกรรมที่ 5 ได้แก่ ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติทั้งในด้านการเรียนการสอนและการให้บริการพยาบาล จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มเท่ากัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ข้อเสนอที่อาจารย์พยาบาลจะทำการวิจัยเชิงปฏิบัติทั้งในด้านการเรียนการสอนและการให้บริการพยาบาล

4.6 ในกิจกรรมที่ 9 ได้แก่ ให้ความร่วมมือในการวิจัยเฉพาะสาขาแพทย์และพยาบาลเท่านั้น เพราะสามารถนำผลมาใช้ได้โดยตรง จากการพิจารณาในทำนองเดียวกัน พบว่า กลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจายของความคิดเห็นภายในกลุ่มน้อยกว่า เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละของความคิดเห็น พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความคิดเห็นไปในทางไม่เห็นด้วยมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ ข้อเสนอที่อาจารย์พยาบาลจะให้ความร่วมมือในการวิจัยเฉพาะสาขาแพทย์และพยาบาลเท่านั้นเพราะสามารถนำผลมาใช้ได้โดยตรง

ข้อพิจารณาจากข้อ 4.4, 4.5 และ 4.6 แสดงว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะแพทยศาสตร์ มีความคิดเห็นไปในแนวทางที่ระบ่งถึงความสำคัญของ การวิจัยมากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ กิจกรรมในค่านี้นี้เป็นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เป็นจำนวนมากกว่ากิจกรรมในค่านอื่น ผู้วิจัยได้อภิปรายถึงความสำคัญของงานวิจัยและบทบาทที่ควรกระทำทางด้านการวิจัยและการเผยแพร่ความรู้ของอาจารย์พยาบาลไว้แล้วในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์พยาบาล และระหว่างผู้มีคุณวุฒิต่างกัน จึงจะไม่นำมากล่าวในที่นี้อีก

4.7 ในกิจกรรมที่ 7 ได้แก่ ทำการวิจัยในสิ่งที่ตนสนใจแม้จะไม่เกี่ยวข้อง หรือเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาล แม้ว่าความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมนี้จะไม่มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีข้อพิงสังเกตนางประการ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในทำนองเดียวกับที่ ผ่านมา พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์มีการกระจาย ของความคิดเห็นภายในกลุ่มใกล้เคียงกัน ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของกิจกรรมนี้น้อยกว่ากิจกรรม อื่นในทำนองนี้ทั้งหมด และเมื่อพิจารณาคำร้อยละของความคิดเห็นร่วมด้วย พบว่า ทั้งสองกลุ่มมี ความคิดเห็นไปในทางเห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วยต่อการที่อาจารย์พยาบาลจะทำการวิจัยในสิ่ง ที่ตนสนใจแม้จะไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาล ตามผลการวิจัยที่ปรากฏ เช่นนี้ อาจเนื่องมาจากมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยที่คลาดเคลื่อนไปจากที่ควรจะเป็น บทบาท ของอาจารย์พยาบาลทางด้านการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายและ เสนอแนวคิดไว้แล้วในการเปรียบเทียบ- เทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์พยาบาล และระหว่างผู้มีวุฒิต่างกัน จึงจะไม่นำมา กล่าวซ้ำในที่นี้อีก

ในการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่งย่อมประกอบด้วยผู้บริหาร และอาจารย์พยาบาล ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลต่างประกอบด้วยผู้ที่มีวุฒิต่างกัน จากผลของ การวิจัยครั้งนี้พบว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลมีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านวิชาการทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และในกลุ่มผู้ที่มีวุฒิต่างกันก็มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านวิชาการที่อาจารย์พยาบาล ควรกระทำและไม่ควรกระทำโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นที่บุคคลแสดงออกย่อมมีผล ต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในการปฏิบัติงานหรือการกระทำ กิจกรรมทางวิชาการของอาจารย์พยาบาลจึงไม่มีความขัดแย้งมาเป็นอุปสรรค แต่เมื่อพิจารณา ในรายละเอียดได้พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมบางกิจกรรมยังมีความแตกต่างหรือไม่ตรงกัน อยู่บ้าง ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล หรือการมีประสบการณ์ด้านวิชาการ ที่แตกต่างกัน กระนั้นก็ตามโดยส่วนรวมก็สรุปได้ว่า อาจารย์พยาบาลสามารถดำเนินบทบาท ด้านวิชาการได้ตรงกับที่ผู้บริหารต้องการ ทำให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถดำเนินงานร่วมกันในการ จัดการ เรียนการสอน เพื่อผลิตพยาบาลหรือดำเนินงานอื่นใดเพื่อให้บริการ รุ้จักมุ่งหมายของสถาบัน- การศึกษาพยาบาลนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำหรับการเปรียบเทียบความ-

คิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทค่านิชาการระหว่างผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีคณะ-
แพทยศาสตร์และไม่มีคณะแพทยศาสตร์นั้นอาจไม่มีผลโดยตรงต่อการขัดแย้งหรือไม่ลงรอยกันใน
การปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาล แต่จะมีผลต่อการที่ผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลใน
สถาบันการศึกษาทั้งสองกลุ่มจะปฏิบัติงานร่วมกันในการปรับปรุงส่งเสริมมาตรฐานของงาน
วิชาการของวิชาชีพพยาบาลซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อสังคมและประเทศชาติ นอกจากนี้ยังมีข้อ
สังเกตบางประการที่จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานวิชาการของอาจารย์พยาบาล
ได้แก่

1. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พยาบาล ผู้ที่มีวุฒิต่างกัน และ
ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มีคณะแพทยศาสตร์ที่มีต่อกิจกรรมบางกิจกรรม
ต่ำมาก
2. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามหลักวิชา เป็นไปในทาง
เห็นด้วยหรือสนับสนุนให้อาจารย์พยาบาลทำกิจกรรมนั้น
3. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่เป็นไปตามหลักวิชาการ เป็นไปในทาง
ไม่เห็นด้วยที่อาจารย์พยาบาลจะกระทำกิจกรรมนั้น
4. ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมบางกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งโดยใช้ตัวแปรอิสระเป็นตำแหน่ง เช่น ผู้บริหารกับอาจารย์ หรือวุฒิที่
ต่างกัน หรือสถานภาพของสถาบันการศึกษา เช่น สถาบันการศึกษาที่มีคณะแพทยศาสตร์และไม่มี
คณะแพทยศาสตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าอาจเป็นกิจกรรมที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกันอยู่มากกว่า
กิจกรรมอื่น

จากข้อสังเกตดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลไม่ว่า
จะเป็นผู้บริหาร อาจารย์ หรือผู้มีวุฒิต่างกัน อาจจะมีความรู้ความเข้าใจบางประการเกี่ยวกับ
งานวิชาการหรือการดำเนินงานวิชาการที่ยังไม่ตรงกันหรือคลาดเคลื่อนไปจากที่ควรจะเป็น
โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากร ด้านการวิจัยและเผยแพร่ความรู้

ขอเสนอแนะ

ขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการสำรวจความคิดเห็นโดยมีความเชื่อตามหลักจิตวิทยาว่าความคิดหรือความเห็นของบุคคลเป็นแนวทางทำให้บุคคลมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานในหน้าที่หรือตำแหน่งของตนเอง ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยในแนวทางนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรจะได้มีการวิจัยเพื่อสำรวจถึงการดำเนินบทบาทตามที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์พยาบาลในกรุงเทพมหานคร
2. ควรจะได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลในส่วนภูมิภาค
3. ควรจะได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจถึงการดำเนินบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลตามที่เป็นจริงในสถาบันการศึกษาพยาบาลในส่วนภูมิภาค
4. ควรจะได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลตามที่ต้องการกับที่อาจารย์พยาบาลปฏิบัติอยู่จริง
5. ควรได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจให้ลึกลงไปในบทบาทด้านวิชาการแต่ละด้าน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคหรือข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในการกระทำกิจกรรมทางด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาล
6. ควรจะได้ทำการวิจัยด้วยวิธีการสำรวจแบบอื่นนอกจากการใช้แบบสอบถาม เช่นการสัมภาษณ์อย่างมีแบบแผนหรือการสังเกต เป็นต้น
7. ควรจะได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลในความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพยาบาล นอกเหนือจากผู้บริหารและอาจารย์พยาบาล เช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ และอาจารย์ในวิชาชีพอื่น

ขอเสนอแนะต่อสถาบันการศึกษาพยาบาลเพื่อการปรับปรุงทางค่านวิชาการ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าโดยส่วนรวมไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นต่อบทบาทค่านวิชาการของอาจารย์พยาบาล แต่ในรายละเอียดความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทค่านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ยังมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ทั้งนี้ นอกจากอาจจะมีสาเหตุจากการมีภูมิหลังหรือประสบการณ์ที่แตกต่างกันแล้วยังอาจมีสาเหตุจากความเข้าใจที่ไม่ตรงกันในบทบาทค่านวิชาการของอาจารย์พยาบาลระหว่างบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เช่นผู้บริหาร อาจารย์พยาบาล ผู้ที่มีวุฒิต่างกัน หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการพยาบาลต่างสังกัดกัน จึงเป็นการจำเป็นที่จะต้องมีการพบปะ ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ ตลอดจนกำหนดขอบเขต หน้าที่ ความรับผิดชอบของอาจารย์พยาบาลให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทตรงกันในทุกฝ่าย นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ปรากฏว่าในเรื่องที่ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นหรือความรู้ ความเข้าใจตรงกันแต่เป็นความรู้ ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากที่ควรจะเป็น ดังนั้นจึงควรได้มีการฟื้นฟูและสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลโดยการจัดการอบรมระหว่างประจำการ (In-Service Education) ทั้งในเรื่องของวิชาชีพพยาบาลโดยตรงและในเรื่องของการศึกษา ควรได้มีการจัดอบรมก่อนประจำการสำหรับอาจารย์ใหม่ ควรจัดให้อาจารย์ที่มีได้วุฒิทางวิชาการศึกษาได้เข้ารับการอบรมทางครุศาสตร์โดยสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้อาจารย์พยาบาลได้มีส่วนร่วมในการจัดการประชุมหรือการสัมมนาทั้งในสถาบันของตนเองหรือร่วมมือกับสถาบันอื่น สถาบันใดมีความพร้อมในด้านใดมากกว่าก็ควรได้ให้ความร่วมมือในการที่จะช่วยเหลือสถาบันอื่นให้พัฒนาขึ้น ผู้บริหารในแต่ละสถาบันการศึกษาควรจะได้ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในสถาบันของตน ควรจัดหาหนังสือ ตำราทั้งทางการศึกษาและวิชาชีพพยาบาลไว้ประจำห้องสมุดและให้มีจำนวนเพียงพอให้อาจารย์ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรสนับสนุนอาจารย์ให้ทำการวิจัย เช่น หาทุนในการทำวิจัยให้ หรือใช้สิ่งจูงใจ เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือนแก่ผู้มีผลงานทางวิชาการ ผู้บริหารควรมีความเป็นนักวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการของสถาบันการศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครู-อาจารย์ สำหรับตัวอาจารย์พยาบาลเองนั้นควร

ได้มีความตระหนักตลอดเวลาร่วมบทบาทของอาจารย์พยาบาลนั้นควรเป็นอย่างไร และพยายามทุกวิถีทางที่จะให้สิ่งที่ดีจะเป็นนั้นเป็นการกระทำจริง เพื่อตุงและส่งเสริมมาตรฐานของวิชาชีพพยาบาล ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้อาจารย์พยาบาลตื่นตัวทางวิชาการมากยิ่งขึ้นอีก งานวิชาการของวิชาชีพจะก้าวหน้ายิ่งขึ้นถ้าได้ร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทั้งในระหว่างผู้บริหารและอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่ง .

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย